

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
6953-20

meddelad i Stockholm den 9 november 2021

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 14 oktober 2020 i mål nr 1695-20

SAKEN

Bostadsbidrag

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 253507

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
09:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND

1. Bostadsbidrag är ett behovsprövat ekonomiskt stöd som kan lämnas till bl.a. barnfamiljer. Syftet med stödet är att ge hushåll med låga inkomster möjlighet att bo i tillräckligt stora bostäder. Bostadsbidrag till barnfamiljer kan lämnas till försäkrade som varaktigt bor tillsammans med barn eller som har barn som bor växelvis hos sig. I dessa fall krävs att den försäkrade har vårdnaden om barnet. Bostadsbidrag kan vidare lämnas till en försäkrad som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem.
2. AA har en dotter som bor hos henne varannan vecka. Hon är inte vårdnadshavare för dottern. AA ansökte om bostadsbidrag som barnfamilj. Försäkringskassan ansåg att hon från och med september 2019 inte hade rätt till sådant bidrag. Beslutet motiverades på följande sätt. För rätt till bostadsbidrag på den grunden att den försäkrade har ett barn som bor växelvis hos sig krävs att den försäkrade är vårdnadshavare för barnet. AA är inte vårdnadshavare för dottern och kan därmed inte få bostadsbidrag på den grunden. Bostadsbidrag kan lämnas även på den grunden att den försäkrade har ett barn som bor tidvis hos sig. Eftersom dottern bor halva tiden hos AA kan dottern dock inte räknas med i hennes hushåll som tidvis boende barn och AA har således inte rätt till bostadsbidrag heller på den grunden.
3. AA överklagade till Förvaltningsrätten i Umeå som upphävde Försäkringskassans beslut och förklarade att hon hade rätt till bostadsbidrag som barnfamilj från och med september 2019. Förvaltningsrätten uttalade följande. Lagstiftningen är inte anpassad för en situation som den aktuella när föräldrar, som inte har gemensam vårdnad, har kommit överens om barnets boende utifrån barnets bästa och omfattningen av boendet anses som ett växelvist boende. Det kan inte krävas att AA ska anpassa barnets boende för att ha rätt till bostadsbidrag som barnfamilj, när ingen annan avslagsgrund åberopas än att boendet har passerat omfattningen för tidvis boende.

DOM

Mål nr
6953-20

4. Försäkringskassan överklagade till Kammarrätten i Sundsvall som ändrade förvaltningsrättens dom på så sätt att kammarrätten förklarade att AA på grund av umgänge tidvis har ett barn boende i sitt hem. Kammarrätten uttalade vidare att det ankommer på Försäkringskassan att utreda om övriga förutsättningar för bostadsbidrag är uppfyllda. Enligt kammarrätten finns inte stöd i vare sig lagtext eller förarbeten för att ett barn kan bo för mycket hos en umgängesförälder för att kunna anses som tidvis boende där.

YRKANDEN M.M.

5. *Försäkringskassan* yrkar att förvaltningsrättens och kammarrättens domar ska upphävas och myndighetens beslut fastställas. Försäkringskassan anför att det inte är möjligt att ett barn som bor varaktigt hos en förälder, antingen genom växelvist boende eller genom att barnet är hemmavarande, samtidigt kan vara tidvis boende hos föräldern i fråga.
6. AA anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

7. Frågan i målet är om en försäkrad som har sitt barn boende hos sig varannan vecka men som inte har vårdnaden om barnet kan ha rätt till bostadsbidrag på den grunden att barnet bor tidvis hos den försäkrade.

Rättslig reglering m.m.

8. Bestämmelser om bostadsbidrag finns i 94–98 kap. socialförsäkringsbalken. Av bestämmelserna i 96 kap. framgår att bostadsbidrag kan lämnas bl.a. till en försäkrad som har vårdnaden om och varaktigt bor tillsammans med barn (4 §), till en försäkrad som har vårdnaden om ett barn som bor växelvis hos den

försäkrade (5 a §) och till en försäkrad som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem (6 §).

9. Enligt 95 kap. 2 § första stycket socialförsäkringsbalken lämnas bostadsbidrag i form av bidrag till kostnader för bostad, särskilt bidrag för hemmavarande barn, särskilt bidrag för barn som bor växelvis och umgängesbidrag till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem. Storleken på de särskilda bidragen och umgängesbidraget beror på antalet barn enligt närmare bestämmelser i 97 kap. 22–23 §§. Av dessa bestämmelser framgår också att det särskilda bidraget för hemmavarande barn är högst och umgängesbidraget lägst.
10. Med barn som bor växelvis avses enligt 95 kap. 2 § andra stycket ett barn som bor varaktigt hos båda sina föräldrar som inte bor tillsammans. Vad som avses med tidvis boende är inte definierat i lagen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

11. Såväl rätten till som storleken på bostadsbidrag till barnfamiljer är beroende av den tidsmässiga omfattning som familjen har barn boende hos sig. Regleringen bygger på antagandet att när omfattningen av barnets boende ökar så ökar också föräldrarnas kostnader för boendet (jfr prop. 2017/18:6 s. 26 ff.).
12. En rätt till bostadsbidrag för den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem har funnits sedan lång tid tillbaka. Ursprungligen lämnades i den situationen endast bidrag till själva bostadskostnaden. När det särskilda umgängesbidraget infördes angavs att en förutsättning för att få det bidraget – liksom för att få det redan då gällande bidraget till bostadskostnaden – är att föräldern har barnet hos sig i en viss minsta omfattning (prop. 2004/05:112 s. 10 och 16).

DOM

Mål nr
6953-20

13. När bestämmelserna om bostadsbidrag vid växelvis boende infördes tillkom en ny bidragsnivå mellan den som gäller för hushåll med hemmavarande barn och den som gäller för hushåll med tidvis boende barn. Syftet med detta var att bidragsnivåerna skulle bli rimligare i relation till omfattningen av barnets boende (prop. 2017/18:6 s. 26 f.). Någon avsikt att denna reform skulle påverka rätten till bostadsbidrag för hushåll med tidvis boende barn kan inte utläsas ur förarbetena.
14. Mot denna bakgrund får de krav på viss tidsmässig omfattning av barnets boende som anges i bestämmelserna om bostadsbidrag anses vara endast minimikrav. Den omständigheten att ett barn bor så pass mycket hos en förälder att omfattningen i och för sig är tillräcklig för att det ska vara fråga om växelvis boende hindrar alltså inte att föräldern kan uppfylla förutsättningarna för rätt till bostadsbidrag för hushåll med tidvis boende barn.
15. Försäkringskassans överklagande ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Thomas Bull, Mats Anderson och Marie Jönsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Maria Rydell.